

GÜNÜN EN GEÇ SAATİNDE
EN SON HAVADİSLERİYLE
ÇIKAR HALK GAZETESİDİR

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

26

TEMMUZ 1940
CUMA

Numara: 324 Sene: 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

REKOR

Bir günde
29 Alman
tavyaresi
düşürüldü

Londra, 26 (A. A.) — Resmen bildirildiğine göre dün düşürülmüş olan düşman tavyarelerinin miktarı 29 dur. Bu miktarda bir rekor teşkil etmekte olduğu zannedilmektedir. Gecenin düşmanın İngiltere'nin cenubu şarkısı ile cenubu şarkısı ve Gal memleketi üzerinde hafif faaliyeti görülmüştür.

İngilterenin şarkında bir şehrin civarına bombalar atılmıştır. Hava ve telegraf vukuuna dair hiçbir haber yoktur.

İtalyan tebliği
Cebelüttarik
İtalyan tavyareleri
tarafından
bombalandı

İtalyada bir mahal, 26 (A. A.) — İtalyan umumî karargâhının 47 numaralı tebliği: Bombardıman tavyarelerimizden müteakik bir filomuz, uzun bir gece uçuşundan sonra, Cebelüttarik deniz üstüne varmış ve bu üslü bombardıman etmiştir. Bütün tavyarelerimiz, üslurine dönmüşlerdir.

Yüzlerce Holandalı
tecrit kamplarına
gönderildi

Berlin, 26 (A. A.) — D. N. B. A. jansının La Hayeden aldığı bir telgrafa nazaran, Holandada mezun bulunmakta olan kadın, erkek bir kaç yüz Hollanda müstemele memuru tecrit kamplarına sevk edilmişlerdir. Bu tedbirin, Holanda müstemlekelerinde bulunan Almanlara yapılmış olan fena muamelelerden dolayı alındığı ilâve edilmektedir.

Yazın en sıcak günlerindemiz. Bu itibarla vapur ve trenler vücutlarına bir parça serinlik vermek için plajlara koşanlarla dolup taşıyor. En tenha hafta ortalarında bile deniz müptelâlarının sayısı, bu yıl, diğer yıllara nazaran çok fazla artmıştır. Resimde, güneş zıyasını renkli gözlük camları ile kesen ve az sonra, kendilerini denizin serinliğine bırakacak olan rahat ve mesgalesiz insanlar görülmektedir.

Alman iktisat
nazırının beyanâtı

Dr. Funk

İngiliz
ticaretinden
korsanlık diye
bahsetti

AVRUVADA
Serbest rekabet
rejimi kalkıyor

Doktor Funk'a göre
hâkim parayı Alman
parası teşkil edecek

Berlin, 26 (A. A.) — D. N. B. bildiriyor:

Reich Mareşali Göringden, harpten sonra Alman ve Avrupa ekonomisinin kalkınması projesini hazırlamak emrini almış olan Alman ekonomi nazırı B. Funk, Alman ve yabancı basın mümessilleri huzurunda dün söylediği nutukta "Raymark", m. Avrupada hâkim kıymet olacağını bildirmiş ve demiştir ki:

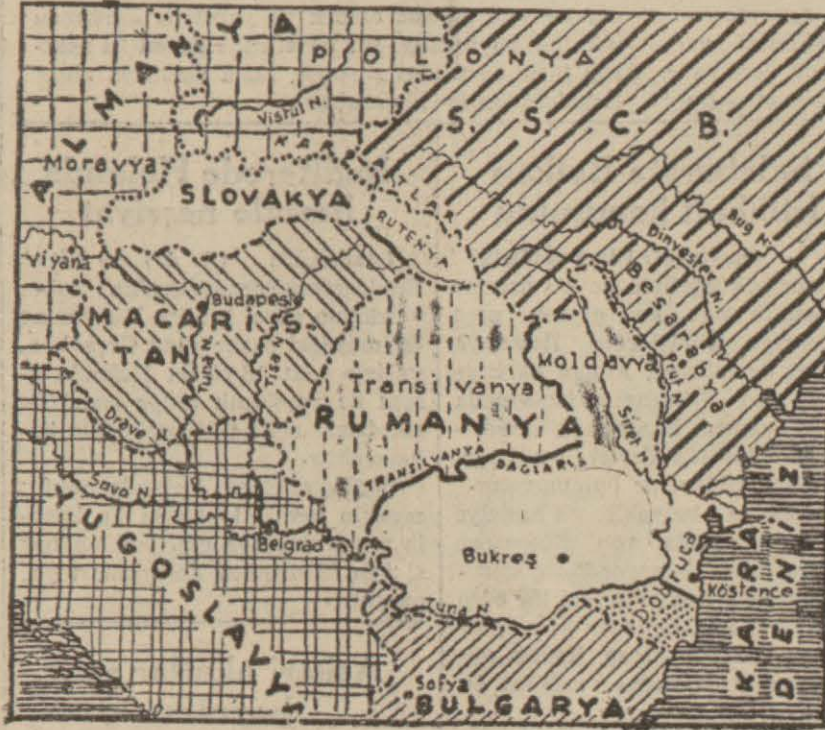
"Yeni Avrupa nizamında umumî ekonomi nizamını nasıl tasavvur etmek lâzımgeldiğini düşünürken, nasyonal sosyalizm ekonomisi siyasetinin, usullerinde, değişmez bir dogmatizm ile hareket etmediği esassından kalkmalıdır. Şimdiye kadar her meselede daima en iyi olan usul kullanılmıştır. İstikbalde de, sun'î şeyler yaratılmak istenmemektedir. Yeni Avrupa ekonomisi nizamı, tabii vakıalar üzerine kurulacaktır.

Harbin dünya ekonomisi üzerinde çok mahsus tesirleri olacağı muhakkaktır. Almanya, İtalya ile en sıkı bir surette iş birliği yapacaktır. Avrupayı yeniden bina için iki memleketin ekonomik kuvvetleri birleştirilecektir. Zaferden sonra, Almanya harpten evvel ve harp içinde büyük ekonomik muvaffakiyetleri garanti etmiş olan usuller kabul edilecektir. Serbest rekabet rejimini bir kere daha meydana koymak hususunda hiçbir niyet yoktur.

PARANIN KIYMETİ
MESELESİ

Paranın kıymeti meselesi, Avrupa milletleri ekonomileri arasında makul bir iş bölümü çerçevesi içinde tabii hal suretini bulacaktır. Mesele, bu suretle doğru bir (Devamı 2 inci sayfa)

Bugün Salzburgta Balkanların mukadderatı mevzuu bahs oluyor. Yapılan görüşmeler iktisadi olduğu kadar siyasi mahiyettedir. Aşağıdaki harita da müzahal bir halde bulunan Transilvanya ve Dobruca gibi mahallerle Balkanların mevcut statüko dahilindeki hudutları görülmektedir.

Afrikada
müthiş hava
muharebeleri
İngilizler Derneye
Hücum ettiler
6 İngiliz
tavyaresi
18 İtalyan
tavyaresiyle
çarptı

Kahire, 26 (A. A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Dün İngiliz Blenheim bombardıman tavyareleri Libya'da Derneye muvaffakiyetle tetevvi eden bir hücum yapmışlardır. Derne'de tavyare meydanında elliden fazla avcı ve bombardıman tavyareleri bulunuyordu. Bombaların hepsi bu tavyarelerin arasına düşmüş ve çok mühim hasar yapmışlardır.

Bombardıman tavyarelerimizi muhafaza eden Gladiator avcı tavyarelerimiz, dönüştü yedi düşman avcı tavyaresine rastlamışlar ve beşini denize düşürmüşlerdir.

Bu hareketten bütün tavyarelerimiz salimen dönmüşlerdir. Dün sabahki tebliğde kayboldu. (Devamı 2 inci sayfa)

Amerikadaki
müstemlekeler
meselesi

Arjantin reye
müracaatı istedi

Talebin
büyük bir
muhalafetle
karşılaşacağı
söyleniyor

Nevyork, 26 (A. A.) — Nev-york Taymis gazetesinin Havana'daki muhabirine göre Panameriken konferansındaki Arjantin heyeti, Birleşik Amerikanın yeni dünyadaki Avrupa müstemlekeleri için bir "müsterak vesayet", ihdası teklifi üzerine birtakım ihtirazı kayıtlar iletmişlerdir. Arjantin heyeti, mukabil birtakım teklifler serdederek 21 Amerikan cumhuriyetinin sadece hukukî esaslarından yürümleri ve hat-tâ bunu yapmadan evvel alâka-dar halkın reylerine müracaat etmeleri hususunda ısrar etmiştir.

Kordel Hull, Arjantin teklifi hakkında müteale beyanından imtina etmiştir. Fakat bu teklifin büyük bir muhalafete maruz kalacağı muhakkaktır. Çünkü B. Hull'un korktuğu gibi her an zuhuru ihtimali mevcut olan müstamel mahiyetindeki ahvalde vesayet usulü hü-kümsüz kalacaktır.

Deniz subaylarımız

Bu yıl Heybeliada deniz harb okulunu bitiren gençler yarın saat 15.30 da merasimle diplomalarını alıp kılıç kuşanacaklardır. Bu merasimde donanma komutanımız Şükrü Okan ve birçok güziide davetliler bulunacaktır.

Davetliler saat 13.30 da Köprüden kalkan vapurla Heybeliye gideceklerdir.

Milletler Cemiyeti
kâtibi istifa ediyor

Cenevre, 26 (A. A.) — Milletler Cemiyeti kâtibi Avenol agustos nihayetinde istifa edecektir.

Graf Spe'nin son günleri

Çok güzel bir deniz, macera, casusluk ve aşk romanı

Nakleden: Fethi Kardeş

Yarın HABER'de...

Bugün
Salzburgta

Balkanların
istikbali
konuşuldu

Sovyet Rusyanın
ne düşündüğü
belli değil

Yugoslav
başvekilinin
de Almanya-
ya gitmesi
muhtemel

Sofya, 26 (A. A.) — Bulgaristan Başvekilî Filof ile hariciye nazırı Popof, refakatlerinde Almanyanın Sofya elçisi olduğu halde bu sabah tavyareyle Salzburga hareket etmişlerdir.

Bulgar devlet adamlarının pazar akşamı avdet edecekleri tahmin edilmektedir. Gaybubetleri esnasında dahiliye nazırı başvekilî ve hariciye nezaretinin işlerini vekaleten deruhte edecektir.

Salzburg, 26 (A. A.) — D. N. B. bildiriyor:

Romanya Başvekilî B. Gigurtu ve hariciye nazırı B. Manollesku (Devamı 2 inci sayfa)

MEKNES vapuru nasıl torpillendi?

Vapura yolda
tehlike olmadığına
dair teminat
verilmiş

Londra, 26 (A. A.) — Almanlar tarafından torpillenen "Meknes" gemisinden kurtulan 950 kişi dün cenup sahilinde bir limana çıkarılmıştır. Bunlardan ağır yaralı olan 15 kişi derhal hastahaneye yatırılmıştır. Diğerleri otobüslerle istirahat merkezlerine gönderilmişlerdir.

Torpillenmenin hikâyesini yapan bir zabıt şunları söylemektedir: Baştan nihayetine kadar aydınlatılmış olan gemiyi, Alman hücumbotları evvelâ mitralyöz ateşine tutular. Bir torpil gemiye isabet ederek bir infilak husule getirdi. Derhal birkaç kişi öldü.

Gemi beş on dakika zarfında battı. Yüzlerce kişi denize atılmağa mecbur kaldı, fakat bilâhara İngiliz gemileri tarafından kurtarıldı.

Zannedildiğine göre, "Meknes" vapuru yolda tehlikeye maruz kalmıyacağına dair teminat verilmiş bulunmaktaydı.

Bugün Romen ve Bulgar nazırları ile konuşan Alman hariciye nazırı Ribentrop

Kahiredeki
Fransızlar
İngiltereyle beraber
harbe devam
kararı verdiler

Millî komite general
Gol'e bir beyanname
gönderdi

Kahire, 26 (A. A.) — Kahire Fransız millî komitesi tarafından, İngiltere ile birlikte harbe devam etmeğe karar verildiğine dair bir beyanname negredilmiştir. Mezkûr komite, general de Gaulle'a mütefiklerin zaferine iman ettiğini bildiren bir telgrafname göndermiştir.

Beyanname şunları ihtiva etmektedir:

"Bize iltihak edecek olanlar, memnuniyetle karşılanacaktır. Fakat uzakta kalıp da Fransaya karşı muhabbetlerini başka bir suretle izhar edecek olanlara da daima hürmet edeceğiz.

Almanlar Fransanın yarısını işgal etmektedirler. Vaziyet sarıhtır. Emrivakii kabul edemeyiz. Talisiz vatanımızı kurtaracak olan Büyük Britanyanın zaferini her Fransız şiddetle arzu eder.

Bu arzumuzu, İngiliz silâhlarının muvaffakiyetine olan inanımızla ifade etmek istiyoruz.

Büyük Britanyanın davası, Fransanın davasıdır. Fransız kaldığımızı unutmamaktayız.

Manasız siyasi müzazalardan uzak olarak, bütün Fransızların müsterek bulunduğu vatana kavuşmak arzusu ile, sakin kalalım.

Yeni Japon siyaseti

Tokyo, 26 (A. A.) — Japon gazeteleri, Japonyanın yeni harici siyasetinin esas vecheleri hakkında malûmat vermek ve hariciye nezaretinin yüksek memurları arasında değişiklikler yapılabileceğini tahmin etmektedirler.

Hindistan ticaret
komiserleri göndermeğe
başladı

Londra, 26 (A. A.) — Hindistan hükümetinin Avustralya ve şimali Afrika ticarî komiserler tayin ederek, Afrika ve şarkla ticaretini tevsî edeceği haber verilmektedir.

İstanbul sevenler cemiyeti mi; yoksa...

Bugünkü gazeteleri okuyanlar İstanbul'da yeni bir cemiyet kurulduğunu öğrendiler. Bu cemiyetin ismi "İstanbul sevenler cemiyeti" dir.

Doğrusu hayırlı bir teşebbüs. Cemiyetin isminden de anlaşılacağı gibi, hâikâdi İstanbullular, sevgilerinin yalnız yüreklerinde kalmaması razı olmayarak, onun güzelliğini bir de toplanılar yaparak aralarından konuşmak ve cemiyet nizamnameleri vesika haline getirmek istemişler.

Tvlik Fikretin dediği gibi "hepsi lazım; bu yurda hepsi müfittir".

Fakat, hakikati söylemek lâzımgelse cemiyetin teşebbüsündeki gaye ve hayır, daha simdi-den girazesini kaybetmiş; var ile yok arasında müsavi bir hale gelmiştir.

Neden mi? Buyrunuz cevabı: Çünkü, hem... ilk toplantısında cemiyetin var... kararlarından işte biri:

Gelecek hafta yolcu salonunda bir kuzu ziyafeti...

Affedersiniz ama baylar; siz İstanbul'u güzelleştirmeye değil, midelerinizi imara gayret ediyorsunuz galiba!

Sekerin vesika ile satılacağı yalan

Ağustostan itibaren sekerin satışına vesika ile çıkartılacağına dair yapılan gayaların aslız olduğu öğrenilmiştir. Seker şirketinin e'inde uzun bir müddet ihtiyaca kıfayet edecek kadar bol seker stoğu mevcuttur.

Saat 14 e kadar gelen haberler

İşgal muntakalarında radyo saati

Londra, 26 (A. A.) — Röyter: Holanda istihbarat ajansına göre, Almanların işgali altında bulunan topraklarda Alman makamatı tarafından kontrol edilmekte olan radyo istasyonları nın almanca neşriyatını dinlemek bundan böyle bu toprak halkına menedilmiştir.

DIVANIHARBE VERİLEN FRANZIZ MEBUSLAR

Vişi, 26 (a. a.) — Orduya nisbetlerini henüz kesmemiş dört mebus, Peten hükümetinin teğkili anında Ma sigila vapuru ile Bordoyu terkede rek Şimali Afrika'ya giden parlamen to azaları meyandadırlar.

Havas ajansım bildirdiğine göre, firar suçundan divanı harbe sevkedilecek olan bu mebuslar arasında eski maarif nazırı Jan Zay, eski haric ye müsteşarı Vleno vardır.

Masigila vapurunda nazırlardan Delbos, Daladier, Mandel ve Kampin giden maada bir ayın azasıyle diğer 19 mebus bulunmakta idi.

BİR KACAXTIRAK HADİSELER

DAHİLDE:

* Müteaddit defalar tmarhaneye girip çıkışın sabıkalılarından Kemalpa galı Abdürrahman adında bir dell Manisa memleket hastahanesinde bir aralık hava almak için bahçeye çık karılamasından istifade ederek mutfak tan eline geçirdiği bir bıçakla gardi yanlardan Kamil Argona hücum etmiş ve zavalı adamı müteaddit yerlerin den bıçaklayarak öldürmüştür.

* Halliçe metrük olarak duran tarıhli kadirgaların tamir edilerek de nize indirilmeleri tasavvur edilmekte dir. Bunları bulundukları yerlerde de niz yolları tamir ettirmesi muhtemel den bıçaklayarak öldürmüştür.

* Temizlik ameleleri arasında tifo vakaları görülmüştür.

* İstanbul radyosu 15 ağustosta işlemeğe başlayacaktır. Çalışma saatleri Ankara radyosu saatlerinden ayrı olacaktır.

HARİÇTE:

* Besarabya ve Bukovina'lı Yahudilere beg gün zarfında memleketi terk mecburiyetinde oldukları bildirilmiştir.

* Bükreş radyosuna nazaran, petrol sanayinde istihdam edilmekte olan yirmi Fransız, Romanyadan ihraç edilmiştir.

* Amerika hazine nazırı Morgentau, İspanyaya petrol nakletmekte olan petrol gemileri hamulelerinin AL manya ve İtalyaya mürettep oldukları görüldüğünden tevki edildiklerini beyan etmiştir.

24 saatten fazla ders okutan öğretmenler

Yeni inha edilecekler h'ında bazı kayıtlar kordu

Hususî okullarla, yabancı ve azlık okulları, tayin edilecek öğretmenler hakkında Maarif V. kiliği, yeniden bazı esaslar tesbit etmiştir. Bu esaslara göre; her öğretmenin resmî ve hususî okullardaki haftalık ders saati 24 ü aşmayacaktır. Bazı okullar buna aykırı hareket ettikleri ve haftada bir öğretmene 28 ile 34 arasında ders saati verildiği yapılan tetkiklerden anlaşılmıştır. Bu

sebepten yeni inha edilecek öğretmenler hakkında bazı kayıtlar tesbit edilmektedir. Bu kayıtlara göre, hususî Türk orta okul ve liselerine inha edilecek öğretmenlerin menseleri, inha edildikleri dersler için müsait olacak ve yardımcı öğretmen inha edilmeyecektir. Bir öğretmene azami 24 saatten fazla ders verilmeyecek, fazla olanların uhde lerindeki saatler alınacaktır.

Alman iktisat nazırının beyanâtı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

para tekniği meselesi olacaktır. Raynsmark, bittabi, Avrupa'da hâ kim parayı teşkil edecektir. Alman' yanın kuvvetinin muazzam fazla laşması, Alman parasının sağlamlaşması neticesini verecektir. Rayns mark,ın geçtiği saha, durmadan genişliyecektir. Raynsmark bittabi haillerden kurtarmak lazımdır. Muhtelif nevi marklar da orta dan kaldırılmalıdır. Yeniden ta mamile serbest bir para mübadelesi tesis edilmek niyetinde bulunulmadığı gibi, Avrupa'da neticesi bir gümrük ittifakı olacak bir pa ra ittifakı vücuda getirmek niyeti de yoktur. Para meseleleri, kendi esaslarına göre, ezütmeli kymetleri bilângosunun kompansasyonuna göre halledilecektir. Bu günkü klering sistemi, para şart larının muhtemel iyileşmesi için lâzımgelen esası vermektedir.

Alman ekonomî nazırı, bilâhare müstakbel Avrupa ekonomîk sahasından bahsetmiş ve demiştir ki:

Rusya, iptidai madde vericisi ve işlenmiş Alman eşyasının alıcısı sıfatla daha ziyade inkişaf edecektir.

İngiliz korsanlığına nihayet verilir verilemez, Amerikalılar yeni devan ve müsait bir tarzda dünya ekonomisinin kurulmasına yardım etmek istedikleri takdirde, Almanyanın Amerika Birleşik devletleri ne miktar iş yapacağı A. merikalılara bağlıdır.

Dünya ekonomisinin güçlükleri, Versay usullerinden ve büyük Rus piyasasının ortadan kalkmasından doğmuşdur.

Cenubi Amerika ile ticaret yapmak için şimali Amerikanın tavassutuna muhtaç değiliz. Almanya ile cenubi Amerika arasındaki ekonomik münasebetler, ya cenubi Amerikanın hükümetin devletleri ile serbestçe aktedilen anlaşmalara dayanacak, veyahut hiç yapılmıyacaktır.

Amerika Birleşik devletleri ile Almanya arasında ticaret münasebetlerinin normal bir hale gelmesine teknik güçlükler muhalefet etmemektedir. İstikbalde bu güçlükler daha az olacaktır.

Salzburgta Balkan istikbali konuşuldu

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Alman hükümetinin daveti üzerine bu sabah saat onu çeyrek geçe Salzburga gelmişlerdir. Romanya devlet adamlarını, Alman hariciye nazırı von Ribentrop, istasyonda karşılamıştır. İstasyonda karşılıyanlar arasında devlet, parti, ordu mümessilleri de bulunmuştur. Romanya başvekil ve hariciye nazırı yanlarında von Ribentrop olduğu halde, istasyondan çıktık tan sonra selâm resmini ifa eden bir askerî kta önünden geçmişlerdir. B. Von Ribentrop, Roman misafirleri otele kadar refakat etmiştir.

B. Gigurtu ve B. Manolesku saat 12 de, Fuschel'deki sayfiyesinde B. Von Ribentrop tarafından kabul edilmişlerdir.

KONUŞULACAK MESELELER NE OLACILAR?

Londra, 26 (A. A.) — Röyter ajansının diplomatik muhabiri, Hitler ile Balkan devlet adamları arasında yakında vukua gelecek olan müzakerelerden şöyle bahsetmektedir:

Salzburg mülakâtı etrafında söylenen bütün sözler, tahminden ibaret bulunmaktadırlar. Alman radyosu tarafından verilmiş olan ve bu husus hakkında yegâne mevzu teşkil edebilen şey, mülakatlar esnasında iktisadi meselelerin müzakere edileceğidir.

Almanyanın fırsattan istifade ederek vâsi mkyasta arazi değişiklikleri yapacağına dair düşünce ler, gerek umumî vaziyet noktasından, gerekse Balkanlarda husule gelebilecek hâdisat bakımından, pek varid görülmektedir. Nazari bakımdan, bir taraftan Macaristan' ın, diğer taraftan Bulgaristan' ın memnun etmek için Romanyayı parçalamak kolaydır. Fakat bunu unutmamak lazımdır ki Romanya hükümeti politikasını, mihver devletlerinin politikasına tetabuk et tirmeye çalışmakta ve tamamen Berline tâbi gibi görünmektedir. Elinden en verimli vilayetlerini almak Romanyanın bu hahışkâr hareketine karşı pek fena bir hareket olur. Diğer taraftan vaziyete tesir etmekte olan ve ölçülmesi mümkün olmadığı gibi Salzburgda

İngilterede Holanda lisanile neşriyat

Londra, 26 (A. A.) — Nitish Broadcasting corporation'un haber verdiği göre, kraliçe Vilhelmine ölümündeki pazar günü Grenvîc a. yariyle saat 18-10 da Holanda lisanı ile yapılacak radyo neşriyatı servisinin açılma merasiminde bulunacaktır.

İngiliz radyosu, Holanda hükümetinin nezareti altında bu lisanla neşriyatın her gün yapılabilmesi için lâzımgelen kolaylıkları yapacaktır.

Askerî okullar spor bayramı

Önümüzdeki pazar günü saat 16 da Fenerbahçe stadında Fener askerî okulların senelik spor bayramı kutlanacaktır.

Afrikada hava harpleri

(Baştarafı 1 inci sayfa)

bu bildirilen Gladiator tayyaresi bulunmuştur. Bu tayyarenin pilotu sağ ve salımdır. Demek oluyor ki altı İngiliz avcı tayyaresi 18 düşman avcı tayyaresine hücum etmiş beşini düşürmüş ve kendisi hiç bir kayıp kaydelememişlerdir.

verilecek kararlar üzerine çok müessir olan bir unsur vardır ki o da Sovyet Rusyadır. Şimdiye kadar Balkanlarda yapılacak keyfil tadilat hakkında Rusyanın ne düşündüğüne dair hiçbir emare yoktur. Fakat Rusyanın bu işlerle doğrudan doğruya alakadar olduğunu düşünmek lazımdır.

Bunun içindir ki Alman radyosunun, müzakeratın sırf iktisadi mahiyette olacağına dair haberinin pek doğru olması muhtemeldir.

Fakat şurası da tabiidir ki, Macaristan ve Bulgaristanın bazı tahhüdâtla yatıştırılması lâzımgelir. Belki de bir Alman garantisi verilmesi icab edecektir.

Yugoslavyanın şimdiye kadar kenarda bırakılmış olması da gayı hayrettir. Bu memleketin nazırlarında da yakında Almanya'ya davet edilmesi muhtemel bulunmaktadırlar.

KIZ ALIYI VURDULAR

58

Yazan: MUZAFFER ESEN

Başkalfa çekine çekine sordu:

— Bu aradığınız insan nerede bulunur; ne iş yapar?

— Kul tayfasındandır. Mert bir gemicidir.

— Öyleyse donanma seferinde olmadığma göre İstanbul'da olsa gerek.

— Ben de öyle umarım.

İkincikalfa söze karıştı:

— Azepekâpi kulları gözü pek kimselerdir. Kendilerine güvenilebilir. Bolunmaları ise çok güç olmasa gerektir. Ekseriya Galata canbindeki, yahut Kumkapı civarındaki meyhanelerde vakit geçirirler.

— Ben de öyle düşündüm. Bunun içindir ki bu arama işini bir kefer kokonasına vermeyi faydalı buldum.

— Darılmayın ama Sultanım, sizde bu ince düşünüş varken isterseniz şeytana külahını ters giyirebilirsiniz. İstedığınız vakit kâhlerden geçeni bile biliyorsunuz.

Güzel Torondil fikrini söylemekte çekinmedi:

— Bir defa da Salih Sahhara tebdil gidip bir fal baktırsak nasıl olur?

Dilfuruz hiç kendisinden umulmayacak bir şekilde bu düşünceye iltiraz etti:

— Sen daha ağzı süt kokan bir çocuksun Torondil! Bu falcı, büyü dediğin kimseler halkın gözünü boyamak parasını çarpmak için dükkân açmış bir takım açık gözlerdir. Kayıptan haber vermek kudreti ellerinde olsa nediye yeryüzünün gizli hazinelerini kendilerine açmazlar da ümmetimuhammedin beş on parasına tenezüll ederler?..

İkincikalfa, gözden bir düşün cesini doğru bulmamıştı:

— Öyle demeyin kadınım! Dünya büyü kuvveti üzerine duruyor, Salih Sahhar gibilerin imdadı olmasa Kaftağın arkasındaki devletler yedekat yeraltının ecinleri dünyayı altüst ederlerdi.

Konuşma bu şekil aldıktan sonra, daha çok uzayıp gidemedi. Fakat bir Haremağasının arkasında mahriyeye giren bir cariyeye sözünü yarida bıraktı. Cariyenin elinde gülmüş bir tepsi vardı. Dışları buğulanmış kesme bilürdan altın zarflar içerisinde konmuş kadehler içerisinde renk renk çeşit çeşit şaraplar taşıyan bir tepsi...

Yafanın iri portakallarının, Akdeniz adalarının kehribar renkli limonlarının, Şamın altın sarısı kayısılarının bütün rengi ve bütün kokusu serin bir baygınlık halinde bu kesme kadehlerin içerisindeydi. Haremağası incecik sesle:

— Sulatnımız susamış olacaktardır, dedi, kendilerine şerbet hazırlattım.

Ay, Boğazın suları üzerine me nevişler çiziyor. Rüzgâr uzak ufukların serinliğini ve kokusunu tatlı bir nefes gibi suların üzerinden köpürterek kıyıları döküyor. Kuleli bahçenin iri fanusları birer birer yandı. Fanuslardaki zeytinyağı kâhillerinin ölgün ışığı birer ateş böceği gibi pırıldamakta.

Dilfuruz hâlâ bahçedeki mahriyededir. Fakat bu defa yanında dört cariyesi yerine şışman bir Ermeni kadını var. Bu, sarayın cevahirbaşısı Tozdökenyon'un karısıdır.

Cevahirbaşısı paraya doymak bilmeyen bir adam. Karısı altından başka hiç bir şeye tapmayan bir kadındır. Her ikisi için hayatın yegâne tadı altın torbalarının üzerinde oturmak ve yaşamaktır. Ölmeyecek kadar yiyerek ve çıplak gemiyecek kadar giyinerek yaşamak. Her gün altın torbalarının ağırlığını biraz daha çoğaltarak ömür geçirmek. Para kazanmadan geçen her günün akşamı cevahirbaşısının evinde bir matem gecesidir.

Cevahirbaşısının karısı bu gece çok memnundur. Dilfuruzun istediği elmas yüzüğü iyi bir kâr ile satacağı için, bu yüzüğü ta Kuleli bahçeye kadar getirmek zahmetine mukabil ganice bir bahış alacağı için!..

Cevahirbaşısının şışman karısı Hayguki'nin bu gece memnuniyetine üçüncü bir sebep daha vardır. O Dilfuruzun bu yüzüğü saraya getirtmeyip te Kuleli bahçeye istemesinde gizli bir maksat olduğunu sezmemiş değildir. Şimdiye kadar elmas satmak vesilesile istediği zaman Hareme giren Ermeni karısının cevahir işinden başka işlerle meşgul olması ilk defa değildir. Saraydaki cariyelerden dışarıdaki sevgililere haber götüren, şehirden yanıp tutuşan aşıkaların derdine derman olmak için saraya koşan elçi ekseriyetle bu kadındır. Binaenaleyh kendisini Kuleli bahçeye çağırarak Dilfuruzun mühim bir isteği olduğuna Hayguki emindir. Dilfuruzun alelade bir cariyeye olmayıp bir gözde olmasına bu çağırıştan ufak bir hediye değil, bir servet çıkacağı da muhakkak... Eğer mesele ehemmiyetli bir işse ta mahkâr cevahirbaşısının şışman karısı için yeni bir kâr kapısı açılıyor.

İşte bunun içindir ki Hayguki'nin gözlerinde gizli bir memnuniyet ışığı yanarak, fanusların ölgün ziyası ve dalların tatlı gölgeleriyle döşenmiş kameriyede Dilfuruzun karşısına geçmiş, bir sürü tatlı dillerle gözdenin teveccüh ve memnuniyetini kazanmaya çalışıyor.

(Devamı var)

Hikâye

Koyunlar ağlıda titreye titreye bir araya toplandılar. Kendilerini muhafaza eden çoban ve köpeklerden daha evvel düşmanın yaklaştığını büyük bir korku içinde hissetmiştiler.

Kart koç fısıldadı:

— Kurt!..

Tahtaların aralığından etrafı gözetliyen kuzu kekeledi:

— İki Kurt!.. Üç kurt.. Köpekleri uyandırılın..

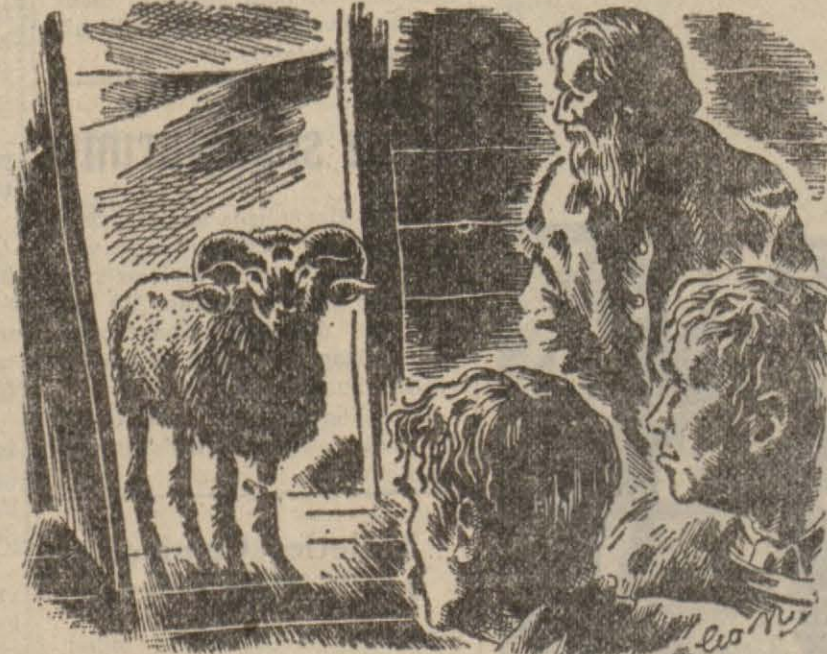
Koyunlar, acı acı melemeğe başladılar. Köpekler uyardılar ve sağa sola koşuştular. Çobanlar da yataklarından fırlayarak silâhlarını, sopalarını kaptılar. Silâh seslerine karışan boğuk sesler işitildi.

Ölümün pençesinden yakasını kurtaramayacağını anlayan dışı kurt, yalvaran bir sesle inleyip ahüfğan ediyordu:

— Koyunların bizden ürkmemesine hayret etmiyorum. Çünkü, onlar, pek tabii olarak ölmekten korkuyorlar. Bizi öldürmek isteyen çobanları da haksız bulmam; onların geçimi de bu yüzden. Fakat.. Gelgelelim.. Köpeklerin haline bir türlü akıl erdiremiyorum. Bize karşı çobanlardan daha vahşiye bir surette saldırmalarına sebep göremiyorum.

Koyunlar köpeklerin malı mı? Yoksa.. Onlara, koyunların etini

GALİPLER

ni yemeğe, sütünü içmeğe, yününlü de kırpağa salâhiyet mi verilmis?.. bir ırkan olduğumuz halde bize saldırmalarına bir türlü akıl erdiremiyorum. Onlar da bir zamanlar bizim gibi vahşi değil miydiler?.. Fakat zamanla kendilerine sığınacak bir yer buldular; beslediler. Lâkin onlar esir oldular. Biz hür yaşıyoruz. Ne yazık ki.. Yeryüzünde en büyük düşmanımız köpek kardeşlerimizdir..

Bu sözleri müteakip dışı kurt öldü. Çobanlar da köpeklerin sevinç dolu havlamaları arasında

galibiyet neşesiyle yerlerine döndüler.

Köpekler, velinimetlerinin etrafına halkalandılar. Sürünün başçobanı haykırdı:

— Arkadaşlar!.. Çetin bir mücadele geçirdik. Zaferin şerefine şarap içelim.

Karlıkları şarapla doldurdular ve yeni tutuşan ateşin alevleri etrafına sıralandılar. Koyunlar da ağlıda içtima yapıyorlardı. Kart koç tahta perdeyi iterek çobanların önünde durdu ve şu sözleri söyledi:

— Baylar!.. Bizi büyük bir

RODA RODA'DAN Cevat Tefik Enson

tehlikeden uzaklaştırdığımız için size ve köpeklerle sürü namına teşekkürle geldim.

Başçoban sarımsıyıkla cevap verdi:

— Sizleri muhafaza etmek için sarfettiğimiz emeği takdir ettiğinizden dolayı memnun oldum. Sizler için ekseriya hayatımızı tehlikeye koyuyoruz. Bu fedakârlık karşısında size düşen bir tek vazife vardır: Nankör olmamak. Lâyük olduğumuz mükâfatı ancak böylelikle ödeyebilirsiniz. Haydi bakalım kart koç, bu sözlerle beni sevindirdiniz. Sürüye daimi merhametimizi bildir.

Kart koç ağılın yolunu tuttu.

Çobanlar içmekte devam ediyorlardı. Aralarından biri sordu:

— Arkadaşlar!.. Acıkmadınız mı?.. Aveni olsaydı da yeseydik.. Ne dersiniz?.. Kart koçu kesip bir ziyafet yapalım mı?..

Gözleri bağlı alevlerin yanına getirilen kart koç her şeyi, insanların merhametini iyice anlamış bulunuyordu. Sarhoş çobanları utandırmak için ölümü metanetle karşıladı.

Günlük bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Soldan sağa:

1 — Bir vilâyet merkezimiz, beyaz 2 Vermek, vücudumuzun bir tarafı, 3 — Ağaçlarda vardır, 4 — Yol, seffaf bir madde, bir spor, 5 — Boğaziçinde bir yer, arapça "su", 6 — İstek evlerde vardır, 7 — Güzellik, 8 — Bir sinema artistinin ismi, genişlik, 9 — Bir zıv, bir yemek, 10 — Hiddet, alaturka musikide bir fasıl.

Yukarıdan aşağı:

1 — Ele giyilir, ilâve, 2 — Müteazzam, 3 — Kapılarda bulunur, 4 — Bir çağrı, bir İtalyan şehri, 5 — Dikkatli, bir kazamiz, 6 — Kol, 7 — Bir harfin okunuşu, Kur'an parçaları, 8 — Sual edatı, 9 — Bir iskambil kâğıdı, 10 — Çöllerde bulunan kayıt.